

Preek over Lucas 17:11-19 – Dankdag 2013

Liturgie:

Votum en groet

Zingen: Ps. 103:1,2,3

Gebed

Schriftlezing: 2 Koningen 5:1-19

Zingen: Gez. 156:1,2,3,4

Tekst: Lucas 17:11-19

Preek

Zingen: Dankdaglied 'Denk je aan danken?' (melodie: Gez. 167: Samen in de naam van Jezus)

Geloofsbelijdenis

Zingen: Ps. 67:1,2,3

Dankgebed

Collecte

Zingen: Gez. 141:1,2,3

Zegen

Gehouden te: Baflo, 06-11-13 (19.30 u.)

Preek

Thema: Dank je wel? Of: Denk je aan danken?

Gemeente van onze Heer Jezus Christus, broeders en zusters, jongens en meisjes,

[dia: 1001 redenen om te danken]

1. Intro

a. Het is vandaag woensdag! Toch gaan we vanavond naar de kerk. Midden in de week. Dat doen we een paar keer per jaar. Op biddag en op dankdag. En als het kerstfeest midden in de week valt.

We vieren vandaag dankdag. Wat is dat voor een bijzondere dag? Wat doen we dan? God danken voor alles wat er gegroeid is, het koren, de aardappels, de mais, de suikerbieten, de appels en de peren aan de bomen. En nog zoveel meer.

God danken dat we werken konden.

God danken voor gezondheid. En dat je weer beter mocht worden, toen je ziek was.

God danken voor alle dingen.

We zeggen tegen God de HEER: Dank U wel voor alle zegeningen. Dank U wel voor al uw gaven. Er zijn 1001 redenen om te danken.

b. Wanneer zeg je tegen iemand 'Dankjewel'?

- Op je verjaardag bijvoorbeeld, als je als kind een mooi cadeau hebt gekregen. Van papa en mama of van opa en oma. Dan ben je erg blij. Want dat cadeau wilde je heel graag hebben. En dat zeg je dan ook tegen hen. 'Dank u wel.' En je vliegt mama om de hals, je geeft haar een dikke kus. En je zegt: 'Mama, ik vind je zo lief.'

- Hoe denk je dat mama of opa het vindt, als je geen dankjewel zegt? Als je je cadeau gewoon aanpakt, het papier eraf scheurt, het ergens in een hoek van de kamer neergooit en gewoon verder gaat met computeren of gamen?

Dat is helemaal niet netjes. Mama wordt er verdrietig van. Opa is teleurgesteld. Heb ik je zo'n mooi cadeau gegeven..... En je zegt niet eens 'Dankjewel' .....

c. Dank je wel? Of: Denk je aan danken? Of vergeet je dat gewoon, omdat je teveel met jezelf bezig bent? En even niet aan God denkt?

Daarover gaat het ook vanavond over in het Bijbelverhaal, dat we hebben gelezen. Over Jezus en de tien melaatse mannen, die genezen worden. En maar één komt terug naar Jezus om 'dank u wel' te zeggen en God te prijzen, omdat hij beter is geworden. Hoe zou Jezus dat vinden?

Daar gaat het ook over in het andere verhaal dat we hebben gelezen. Over één melaatse man die genezen werd. Naäman, de generaal uit Syrië. Hij werd weer beter op het woord van de profeet Elisa. En hij – een vreemdeling! – kwam ook weer terug om Elisa te bedanken. Om de God van Israël te bedanken.

Beide verhalen uit de Bijbel hebben naar mijn idee veel met elkaar te maken. Ze leren ons deze les: Denk je aan danken?

Of - en zo vat ik de boodschap van de preek vanavond samen:

Dank je wel?

[1^e beeldfragment]

2. Tien zieke mannen

(Met de ratel rondraaien!)

Roepen: 'Onrein, onrein! Mensen, blijf bij ons uit de buurt. Kom niet dichtbij.'

Melaatse mensen moesten dat roepen van God. Ze moesten de andere mensen waarschuwen. Ze mochten niet dicht bij andere mensen komen. Buiten het dorp blijven! In een tentje ver weg of in een grot moesten ze slapen. Ze mochten niet werken. Verschrikkelijk is dat!

Denk eens in, dat je vader of je broer melaats was. Dan kon je als nooit met hem spelen. Je kon nooit een stevige discussie opzetten.

En dan moest je ergens een beetje eten en drinken neerleggen. En snel weer weggrennen. En dan moesten zij het komen ophalen.

Wat is melaatsheid? Of huidvraat, zoals het in de NBV genoemd wordt.

Het is een huidziekte, die allerlei vormen en gradaties heeft. Vlekken, knobbels misschien, vervorming van de gewrichten. Witte uitslag. Allemaal heel besmettelijk. Als je een melaatse mens aanraakt, krijg je het zelf ook. Het kan zelfs in huizen of voorwerpen zitten.

In Leviticus 13 en 14 wordt daarover breedvoerig geschreven. En wat de Israëlieten dan moesten doen, als men melaatsheid ergens vermoedde of constateerde.

Vanwege het besmettingsgevaar en de onreinheid heeft God van zulke mensen gezegd: 'Kom niet dichtbij andere mensen.'

Dat is heel sneu en verdrietig. Dat begrijp je wel. Je komt buiten de maatschappij te staan.

En niemand kon zulke mensen echt helpen of genezen. Geen dokters, geen medicijnen. Niets...

Het verdrietigste is nog wel dat melaatse mensen ook niet naar de kerk mochten. Ze mochten niet in de tempel komen of in de synagoge om samen met de gezonde mensen God te dienen en te aanbidden.

Hier, in ons bijbelverhaal van vanavond zijn tien van zulke melaatse mannen bij elkaar. Ze hebben elkaar maar opgezocht. Kunnen ze elkaar een beetje helpen om aan eten te komen. Hebben ze wat gezelschap en steun aan elkaar.

Op een gegeven ogenblik komen ze Jezus tegen. Of – kunnen we beter zeggen – Jezus komt hen tegen. Hij zoekt ze op.

Jezus is met zijn leerlingen op weg naar Jeruzalem. Vanuit Galilea, waar hij leeft en werkt. Hij gaat naar Jeruzalem om daar te sterven. Dat weet hij. Dat heeft hij ook al aan de leerlingen verteld. Ze zijn nu in het grensgebied van Galilea en Samaria.

De tien melaatse mannen lopen naar Jezus toe. Maar ze durven niet dichtbij te komen. Dat mogen ze ook niet. Maar ze hebben wel al gehoord wie Jezus is. Ze weten vast ook wel dat Jezus mensen beter maakt. En ze geloven dat Jezus hen ook beter kan maken.

Daarom gaan ze heel hard roepen: "Jezus, Jezus, meester, heb medelijden met ons!" Ze verwachten iets van Jezus, dat ze van niemand anders kunnen verwachten: dat hun huidziekte weggaat. Dat ze weer beter worden en dus weer naar huis kunnen.

[2^e beeldfragment]

3. Jezus reinigt

Jezus is niet bang voor deze melaatse mannen. Hij zegt niet: 'Blijf bij mij weg. Blijf uit mijn buurt.' Ik denk dat hij naar die mannen toegelopen is. Hij roept niet uit de verte naar hen dat ze weg moeten gaan.

Jezus heeft inderdaad medelijden met hen. Dat hebben ze goed gezien.

Wat doet hij dan? Gaat hij een zalfje maken en op hun lichaam smeren? Nee.

Zegt hij: 'Ga je zeven keer wassen in de Jordaan?' Ook niet! Dat zei Elisa tegen generaal Naäman, die ook melaats was. Een heel simpele opdracht, voor Naäman haast te simpel. Hij verwachtte ook allerlei handelingen.

Zegt Jezus: 'Ik wil dat jullie huidvraat nu weg gaat?' Ook dat niet.

Moet dat dan niet eerst? Kennelijk niet. Zo machtig is de Heer Jezus.

Hij zegt alleen maar: 'Jullie moeten naar de priesters gaan en jullie lichaam aan hen laten zien.'

Waarom zegt Jezus dat? Wel, God de HEER had lang geleden, door Mozes, een wet gegeven, waarin stond dat iemand die genezen was van melaatsheid, van huidvraat, naar de priester moest gaan. Die priester moest dan goed kijken of de huid weer gaaf was, of de ziekte weg was. En dan moest de priester allerlei handelingen doen. Zo'n procedure duurde wel twee weken. Het kwam aan op een heel zorgvuldige check.

En uiteindelijk moest de priester die zieke man of vrouw weer beter verklaren.

Zeggen dat zo iemand weer rein was. En dat hij dus weer onder de mensen mocht komen en ook weer naar de tempel mocht gaan om met de andere mensen God te vereren.

Wat een feest was dat als dat gebeurde. Wat was zo iemand dan blij! Dat begrijp je. Je bent blij als je weer beter bent.

Jezus zegt dus tegen die tien mannen: 'Ga maar naar de priester.' Zijn ze dan al beter? Nee, nog niet. Maar ze gaan, want ze vertrouwen op de Heer Jezus. En terwijl ze weglopen, gebeurt er een wonder.

[3^e beeldfragment]

Ze kijken naar elkaar. Ze kijken naar hun handen en hun voeten en hun gezicht. De plekken zijn weg. 'Zie je dat? De zieken plekken zijn weg. De uitslag is weg. Bij mij, bij jou en bij jou ook.' Bij alle tien.

Hun huid is weer helemaal gaaf geworden! Ze zijn weer helemaal beter!

[4^e beeldfragment]

4. Dankbare hulde

Zijn de tien melaatse mannen ook echt naar de priester in Jeruzalem gegaan?

Dat vertelt Lucas niet. Maar het zou heel goed kunnen. We mogen dat wel aannemen. Het is in het evangelie altijd zo: Als Jezus iemand een opdracht geeft, dan doet hij dat ook. 'Volg mij,' zegt Jezus bijvoorbeeld. En de geroepen persoon staat op en komt achter Jezus aan.

Dat zal hier ook gebeurd zijn. 'Ga je laten zien aan de priester.' En het groepje mannen gaat op weg. Naar Jeruzalem.

Als het inderdaad zo gegaan is, dan is het een poos later, dat die ene genezen man weer naar Jezus toe komt. De reis naar Jeruzalem kostte tijd. De reinigingsceremonie kostte ook tijd, in elk geval twee weken.

De genezen Samaritaan keert na enige tijd bewust naar Jezus terug, als Jezus daar weer in de buurt komt. En ondertussen hebben de priesters in Jeruzalem dat wonderlijke verhaal dan ook gehoord. Jezus kan wat de wet niet kan: melaatse mensen reinigen.

Eén man komt bewust naar Jezus terug. De negen anderen zijn weggebleven. Zij zijn in geen velden of wegen te bekennen.

Wonderlijk is dat. Eén man komt naar Jezus terug, enorm dankbaar dat hij genezen en gereinigd is.

En laat dat nou net een Samaritaan zijn. Iemand die half Jood, half heiden is. De Samaritanen woonden in het gebied dat nu de Westbank is. Ze waren daar gaan wonen nadat het volk Israël in ballingschap gevoerd was. En ze hadden een eigen vorm van godsdienst opgericht met Joodse en heidense elementen.

Samaritanen en Joden passen niet bij elkaar. Ze hadden over en weer een hekel aan elkaar. En de Joden gingen echt niet door het Samaritaanse land. Ze maakten liever een grote omweg als ze naar Jeruzalem gingen of daar vandaan kwamen.

Deze genezen Samaritaan komt naar Jezus terug. Wat is hij blij. Hij juicht: 'Wat is God goed! Meester, wat ben ik u dankbaar!' En dat zegt hij niet maar een keer. Een formeel 'Dank u wel' zoals wij dat zeggen als we een cadeau hebben gekregen. Nee, hij blijft danken en juichen. En de mensen horen en zien dat. Kijk eens, wat doet hij nou?

[5^e beeldfragment]

De Samaritaan knielt voor Jezus neer, met zijn gezicht op de grond. Hij maakt zich heel klein voor Jezus.

Dat is voor de mensen van toen heel eerbiedig. Je knielt voor God, om Hem te eren en te aanbidden. Je laat daarmee zien: 'Ik maak me klein voor U. Want U bent groot en machtig!'

De reactie van Naäman na zijn genezing is vergelijkbaar. Hij is dankbaar, komt met heel zijn gevolg naar Elisa terug. Hij zegt:

"Ik wist wel dat er behalve in Israël in de hele wereld geen God is. Alstublieft, neemt u een geschenk van uw dienaar aan."

En:

"Ik verzeker u dat ik nooit meer offers zal brengen aan andere goden dan de HEER."
(2 Kon. 5:15 en 17)

Naäman geeft de eer aan de HEER. Zo doet de Samaritaan het ook.

Tien mannen worden gereinigd, maar alleen de Samaritaan komt God danken door hulde te brengen aan Jezus, de Gezondene van God.

De Joodse mannen, die bij het volk van God horen, die vergeten het. De Samaritaanse man niet. Hij denkt aan danken.

[6^e beeldfragment]

5. Waar zijn de anderen?

Jezus is ongetwijfeld heel blij met de dankbare hulde van de Samaritaan. Maar hij is ook teleurgesteld over de negen anderen, die niet terugkomen, die hem niet komen bedanken en eren. Zij zouden beter moeten weten.

Het klinkt echt verdrietig, als Jezus tegen de Samaritaanse man - en over zijn hoofd heen tegen de Joodse mensen om hen heen - zegt:

"Zijn er niet tien gereinigd? Waar zijn de negen anderen? Wilde niemand anders terugkomen om God eer te bewijzen dan alleen deze vreemdeling?"

Negen genezen mannen, die God kennen en die bij Gods volk horen, denken niet aan danken. Ze vergeten het. Ze denken er niet aan om naar Jezus terug te gaan en hem te eren als de Meester, die met Gods gezag hen heeft gereinigd.

Misschien denken ze wel, dat ze er recht op hebben dat ze genezen zijn.

Als je dat denkt, ben je nooit echt dankbaar. Dan erken je niet dat alleen Jezus je redden en reinigen kan.

De Samaritaanse man heeft dat wel erkend. Want hij vertrouwt helemaal op de Heer Jezus en hij brengt hem hulde.

En op die manier wordt hij gered. Niet alleen van zijn melaatsheid, van zijn huidvraat. Maar ook van zijn zonden en uit de macht van de dood.

Dat zegt Jezus tegen hem. En wat klinkt daarin weer een grote bewogenheid van de Heer Jezus door.

"Sta op en ga. Uw geloof heeft u gered."

De Samaritaan mag naar huis, naar zijn familie. Wat een feest! En hij mag nu bij Jezus horen. Hij krijgt de zegen van Jezus mee. Het komt goed met hem en hij kan met zijn dank en lof voor Gods aangezicht bestaan. Hij wordt gered door zijn geloof.

[dia: 1001 redenen om te danken 2]

6. Denk je aan danken?

Dank je wel? Of: Denk je aan danken? Daar ging het vanavond over.

Of eigenlijk ging het om nog meer dan alleen danken. Kijk naar die Samaritaanse man. Hij dankt de Heer Jezus voor zijn genezing. En hij brengt hem hulde. Hij aanbidt en prijst God voor Jezus. En voor het grote cadeau, dat hij gekregen heeft: gezondheid, leven, vergeving, redding.

Ik vroeg zo straks: Wanneer zeg je tegen iemand 'Dankjewel'?

Als je een mooi cadeau gekregen hebt, bijvoorbeeld. Dat vergeet je toch niet? Maar het is nog veel mooier als je daarom je moeder of je vader om de hals vliegt en zegt: "Wat bent u een lieve moeder en een fijne vader. Ik houd van u!"

Dan eer je hen.

Zoiets moeten we ook bij Jezus doen en bij God, die hem gezonden heeft. "Wat bent u een machtige Heer! Wat bent U een machtige God! Ik houd van U en breng u eer. Dank U wel!

Denk je aan danken? Denk je aan loven?
Vandaag wel! Het is immers dankdag.
Maar morgen ook? En overmorgen?

Amen.